

HOGE VERTEGENWOORDIGER
VAN DE UNIE VOOR
BUITENLANDSE ZAKEN
EN VEILIGHEIDSBELEID

Brussel, 27.4.2018
JOIN(2018) 10 final

2018/0121 (NLE)

Gezamenlijk voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing
van de strategische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar
lidstaten, enerzijds, en Japan, anderzijds**

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

De Raad heeft op 29 november 2012 een besluit vastgesteld waarbij de Europese Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid worden gemachtigd om te onderhandelen over een kaderovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Japan, anderzijds. De onderhandelingen vatten aan in april 2013 en werden in april 2018 afgesloten.

De onderhandelingen werden gevoerd in overleg met de Groep Azië en de Stille Oceaan (COASI), die was aangewezen als adviescomité. Het Europees Parlement werd tijdens de onderhandelingen regelmatig op de hoogte gehouden.

De hoge vertegenwoordiger en de Commissie zijn van oordeel dat de door de Raad in zijn onderhandelingsrichtsnoeren vastgestelde doelstellingen zijn bereikt en dat het ontwerp van strategische partnerschapsovereenkomst kan worden ingediend voor ondertekening en voorlopige toepassing.

Het onderhavige voorstel vormt het rechtsinstrument voor de ondertekening en voorlopige toepassing van de overeenkomst.

2. DOEL EN INHOUD VAN DE OVEREENKOMST

De EU en Japan hebben een geschiedenis van uitgebreide politieke, economische en sectorale samenwerking, die mettertijd is geëvolueerd. Voortbouwend op gedeelde fundamentele waarden heeft de EU in 2001 met Japan een strategisch partnerschap vastgesteld.

De strategische partnerschapsovereenkomst is de allereerste bilaterale kaderovereenkomst tussen de EU en Japan. De overeenkomst versterkt in grote mate het algemene partnerschap door het stimuleren van politieke en sectorale samenwerking en gezamenlijke acties met betrekking tot kwesties van gemeenschappelijk belang, met inbegrip van regionale en mondiale vraagstukken. De overeenkomst zal voorzien in een rechtsgrondslag voor het versterken van zowel de bilaterale samenwerking als de samenwerking in internationale en regionale organisaties en fora. De overeenkomst zal bijdragen aan de bevordering van gedeelde waarden en beginselen, in het bijzonder de democratie, de rechtsstaat, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden.

De overeenkomst zal fungeren als platform voor nauwere samenwerking en dialoog over een breed spectrum van bilaterale, regionale en multilaterale vraagstukken. De overeenkomst versterkt de politieke, economische en sectorale samenwerking op een breed spectrum van beleidsgebieden, zoals klimaatverandering, onderzoek en innovatie, maritieme zaken, onderwijs, cultuur, migratie en de bestrijding van terrorisme, de georganiseerde misdaad en cybercriminaliteit. In de overeenkomst wordt de verbintenis van de partijen herhaald om de internationale vrede en veiligheid te waarborgen door de verspreiding van massavernietigingswapens te voorkomen en maatregelen te nemen om de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens aan te pakken.

Bij de overeenkomst wordt een gemengd comité opgericht dat tot doel heeft het algemene partnerschap te coördineren dat op deze overeenkomst voortbouwt.

De overeenkomst voorziet in de mogelijkheid om de toepassing ervan op te schorten indien essentiële onderdelen van de overeenkomst worden geschonden, nl. de mensenrechtenclausule

(artikel 2, lid 1, van de overeenkomst) en de non-proliferatieclausule (artikel 5, lid 1, van de overeenkomst). Daarnaast nemen de partijen er nota van dat een partij in dergelijke gevallen andere passende maatregelen buiten het kader van deze overeenkomst kan nemen met inachtneming van het internationaal recht.

De strategische partnerschapsovereenkomst en de economische partnerschapsovereenkomst maken deel uit van één onderhandelingscontext en tussen beide bestaat een duidelijk juridisch verband. Beide overeenkomsten zullen naar verwachting tastbare voordelen en kansen bieden voor de bevolking van de EU en Japan.

3. RECHTSGRONDSLAG VAN HET VOORGESTELDE BESLUIT

3.1. Materiële rechtsgrondslag

Wanneer sprake is van een maatregel die tegelijkertijd meerdere onlosmakelijk met elkaar verbonden doelstellingen of componenten heeft, zonder dat de ene ondergeschikt is aan de andere, en waarop aldus verschillende bepalingen van het Verdrag toepasselijk zijn, heeft het Europese Hof van Justitie geoordeeld¹ dat die maatregel bij wijze van uitzondering op de verschillende desbetreffende rechtsgrondslagen dient te worden gebaseerd, tenzij de procedures die voor de twee rechtsgrondslagen zijn voorgeschreven, onverenigbaar zijn.

De overeenkomst heeft doelstellingen en bevat componenten op het gebied van i) samenwerking inzake het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) en ii) economische, financiële en technische samenwerking met derde landen. Deze aspecten van de overeenkomst zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, zonder dat het ene ondergeschikt is aan het andere.

De rechtsgrondslag van het voorgestelde besluit dient derhalve artikel 37 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en artikel 212 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) te omvatten.

3.2. Procedurele rechtsgrondslag

Artikel 218, lid 5, VWEU, voorziet in de vaststelling van een besluit tot machtiging tot de ondertekening van een overeenkomst en, in afwachting van de inwerkingtreding, tot de voorlopige toepassing ervan. In de tweede alinea van artikel 218, lid 8, VWEU, is bepaald dat de Raad met eenparigheid van stemmen besluit wanneer de overeenkomst een gebied betreft waarop rechtshandelingen van de Unie met eenparigheid van stemmen worden vastgesteld. Het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid is een terrein waarop besluiten van de Unie met eenparigheid van stemmen dienen te worden vastgesteld.

3.3. Conclusie

De rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit dient derhalve artikel 37, VEU en artikel 212, VWEU, te omvatten, in samenhang met artikel 218, lid 5, VWEU, en artikel 218, lid 8, tweede alinea, VWEU. Er zijn geen aanvullende bepalingen vereist als rechtsgrondslag².

---

¹ Zaak C-490/10, Parlement / Raad, ECLI: EU: C: 2012: 525, punt 46.

² Zaak C-377/12, Commissie / Raad, ECLI: EU: C: 2014: 1903.

4. ANDERE JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL

De Unie en Japan zijn overeengekomen dat de verzekering van de uitvoering van de overeenkomst zo snel mogelijk na de ondertekening ervan wederzijds tot voordeel zou strekken. Vanwege wettelijke beperkingen aan Japanse kant was het echter niet mogelijk de standaardformulering van de EU inzake voorlopige toepassing aan te wenden.

In de plaats daarvan zijn de partijen overeengekomen dat bepaalde onderdelen van de overeenkomst moeten worden toegepast “in afwachting van de inwerkingtreding ervan” en dat zij “hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof de overeenkomst tussen de partijen reeds in werking was getreden” (zie artikel 47, leden 2 en 3, van de overeenkomst). Na ondertekening van de overeenkomst zal in een verklaring van de Europese Unie worden verduidelijkt dat het rechtsgevolg van de in afwachting van de inwerkingtreding ervan toe te passen onderdelen dient te worden geïnterpreteerd op een wijze die overeenstemt met artikel 25 “Voorlopige toepassing” van het Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht.

5. NOODZAAK VAN HET VOORGESTELDE BESLUIT

In artikel 216, VWEU, is bepaald dat de Unie een overeenkomst met een of meer derde landen kan sluiten wanneer de Verdragen daarin voorzien of wanneer dit nodig is om i) in het kader van het beleid van de Unie, een van de in de Verdragen bepaalde doelstellingen te verwezenlijken, of ii) wanneer daarin bij een juridisch bindende handeling van de Unie is voorzien, of iii) wanneer zulks gevolgen kan hebben voor gemeenschappelijke regels of de strekking daarvan kan wijzigen.

De Verdragen voorzien in de sluiting van overeenkomsten zoals de strategische partnerschapsovereenkomst, met name in artikel 37, VEU en artikel 212, VWEU. Bovendien is het sluiten van een strategische partnerschapsovereenkomst nodig om, in het kader van het GBVB en de economische, financiële en technische samenwerking met derde landen, een van de in de Verdragen bepaalde doelstellingen te verwezenlijken. Dit omvat doelstellingen op het gebied van: de mensenrechten, non-proliferatie van massavernietigingswapens, bestrijding van terrorisme, van corruptie en georganiseerde misdaad, migratie, milieu, energie, klimaatverandering, vervoer, werkgelegenheid en sociale zaken, onderwijs en landbouw. De strategische partnerschapsovereenkomst tilt het partnerschap en de samenwerking op een meer strategisch niveau.

De overeenkomst dient te worden ondertekend alvorens namens de Unie te kunnen worden gesloten.

Gezamenlijk voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van de strategische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Japan, anderzijds

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name artikel 37,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 212, lid 1, in samenhang met artikel 218, lid 5, en artikel 218, lid 8, tweede alinea³,

Gezien het gezamenlijk voorstel van de Europese Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid,

Overwegende hetgeen volgt:

1. De Raad heeft op 29 november 2012 de Commissie en de hoge vertegenwoordiger gemachtigd om onderhandelingen met Japan te openen over een kaderovereenkomst tussen de Europese Unie en Japan.
2. De onderhandelingen werden in april 2018 met succes afgerond.
3. De overeenkomst heeft tot doel nauwere samenwerking en dialoog over een breed spectrum van bilaterale, regionale en multilaterale vraagstukken.
4. De overeenkomst dient derhalve namens de Unie te worden ondertekend, onder voorbehoud van de sluiting ervan op een latere datum.
5. Vanwege het belang om de overeenkomst zo spoedig mogelijk na de ondertekening ervan toe te passen, dienen bepaalde onderdelen van de overeenkomst voorlopig te worden toegepast.
6. Na ondertekening van de overeenkomst zal in een verklaring van de Europese Unie worden verduidelijkt dat artikel 47, lid 3, van de overeenkomst dient te worden geïnterpreteerd op een wijze die overeenstemt met artikel 25 “Voorlopige toepassing” van het Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht; deze verklaring dient te worden goedgekeurd,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

1. De ondertekening van de strategische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Japan, anderzijds, wordt namens de Unie goedgekeurd, onder voorbehoud van sluiting van de overeenkomst.
2. De tekst van de overeenkomst is bij dit besluit gevoegd.

---

³ PB L [...] van [...], blz. [...].

Artikel 2

1. De verklaring van de Europese Unie over artikel 47, lid 3, van de overeenkomst wordt namens de Unie goedgekeurd.
2. De tekst van de verklaring van de Europese Unie over artikel 47, lid 3, van de overeenkomst is aan dit besluit gehecht.

Artikel 3

Het secretariaat-generaal van de Raad stelt het volmachtinstrument op dat de persoon (personen) die daartoe door de onderhandelaars van de overeenkomst is (zijn) aangewezen, de machtiging verleent om de overeenkomst, onder voorbehoud van de sluiting ervan, te ondertekenen.

Artikel 4

1. In afwachting van de inwerkingtreding van de overeenkomst worden overeenkomstig artikel 47 van de overeenkomst de volgende artikelen van de overeenkomst tussen de Unie en Japan voorlopig toegepast met inachtneming van de kennisgevingen waarin de overeenkomst voorziet:

de artikelen 1, 2, 3, 4, 5, lid 1, 11, 12, 13, 14, 15 (met uitzondering van lid 2, onder b)), 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 37, 38, lid 1, 39, 40, 41, 42 (met uitzondering van lid 2, onder c)), 43, 44, 45, 46, 47, 48, lid 3, 49, 50, 51.

2. De datum met ingang waarvan de in lid 1, tweede alinea, van dit artikel genoemde onderdelen van de overeenkomst voorlopig dienen te worden toegepast, wordt door het secretariaat-generaal van de Raad bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 5

Dit besluit treedt in werking op de dag na die van de vaststelling ervan.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter